

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

bisNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft flexibiliteit en samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf
- Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag VREG

Samenvatting

Met dit voorontwerp van besluit wordt de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit beoogd.

In het besluit worden de categorieën van distributienetgebruikers en gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit waarop gereserveerde technische flexibiliteit van toepassing is en de productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten waarop niet-gereserveerde technische flexibiliteit van toepassing is vastgelegd. Verder worden de berekeningswijzen voor de compensatie in het geval van gereserveerde technische flexibiliteit en de situaties waarin een compensatie wordt verleend en de berekeningswijzen voor de compensatie in het geval van niet-gereserveerde technische flexibiliteit bepaald. Verder wordt er ook vastgelegd wanneer de netbeheerders moeten rapporteren over de elektriciteitsopslagfaciliteiten die gekoppeld zijn aan hun net.

Tenslotte worden, in uitvoering van artikel 4.18/1, derde lid, van het Energiedecreet, de samenwerkingsmodaliteiten tussen het Vlaams Energiebedrijf (VEB) en de distributienetbeheerders en haar werkmaatschappij Fluvius in het kader van het aanbieden van energiediensten vastgelegd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

Het voorontwerp van dit besluit kadert in de omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit. Deze richtlijn is ook gekend als de Vierde Elektriciteitsrichtlijn.

Deze richtlijn maakt deel uit van “het Clean Energy for all Europeans package” dat op 30 november 2016 door de Europese Commissie werd gepubliceerd. De nieuwe voorstellen kaderen binnen de energie- en klimaatdoelstellingen van de Europese Unie voor 2030. Daarbij zal er moeten ingezet worden op een verdere groei van decentrale hernieuwbare energiebronnen zoals zonne- en windenergie en een elektrificatie van verwarming en transport. Om deze transitie te kunnen realiseren zal er ook nood zijn aan een flexibel en slim energiesysteem.

De omzetting van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn gebeurde reeds via het zogenaamde EMD-decreet waarmee het Energiedecreet van 8 mei 2009 werd aangepast. De Vlaamse Regering hechtte in haar vergadering van 18 februari 2021 haar definitieve goedkeuring aan het ontwerp van EMD-decreet. Dit ontwerp van decreet werd ingediend bij het Vlaams Parlement en werd aangenomen op woensdag 31 maart 2021¹. Daarnaast zijn er nog aanpassingen aan het Energiebesluit van 19 november 2010 en de Technische Reglementen van de VREG nodig om een volledige omzetting van deze richtlijn te bekomen.

Dit voorontwerp van besluit geeft invulling aan een aantal delegaties aan de Vlaamse Regering die werden geformuleerd in het EMD-decreet.

Ook in het Vlaamse Regeerakkoord en de Beleidsnota Energie 2019-2024 wordt naar een slim en flexibel energiesysteem en een regelgevend kader voor flexibiliteit verwezen. Zo bepaalt het Vlaams Regeerakkoord: *“We evolueren naar een flexibel en decentraal energiesysteem waar de gebruiker centraal staat. We zetten het clean energy pakket zo snel als mogelijk om naar Vlaamse energieregelgeving. We ondersteunen en faciliteren de actieve rol die burgers, lokale overheden en ondernemingen kunnen spelen in de transitie en maken het mogelijk dat zij de voordelen van de transitie kunnen valoriseren. Daarvoor werken we aan een regelgevend kader voor de uitbouw van lokale energiegemeenschappen. Het hele energielandschap wordt flexibeler en dynamischer maar tegelijkertijd dient de solidariteit tussen alle netgebruikers behouden te blijven via een billijke bijdrage aan de financiering van het klimaatbeleid en het net dat iedereen bevoorradingszekerheid biedt en de uitbouw van hernieuwbare energie toelaat.”*

Deze omzetting kadert ook binnen de strategische doelstelling (SD) 5 zoals omschreven in de beleidsnota Energie 2019-2024: *“SD: Slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie”*. De beleidsnota energie vermeldt daarbij onder operationele doelstelling 5.1.: *“Vlaams beleidskader flexibiliteit op het distributienet uitwerken”*. Deze doelstelling stelt: *De uitrol van digitale meters en de nieuwe Europese regelgeving rond de elektriciteitsmarkt bieden een opportuniteit om een Vlaams kader te scheppen rond flexibiliteit en de ontwikkeling van nieuwe energiediensten op het niveau van het distributienet te faciliteren. We zorgen voor een algemeen regelgevend kader voor flexibiliteit conform de recent aangenomen EU-regelgeving (o.a. EMD richtlijn) dat duidelijkheid, transparantie en zekerheid biedt voor marktspelers. Dit moet voor de betrokken spelers duidelijkheid en een goede en efficiënte marktwerking garanderen. Gebruikers op laag- en*

¹ <https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1668780>

middenspanning moeten meer mogelijkheden krijgen om hun flexibiliteit marktgebaseerd te valoriseren waarbij o.a. gebruikers kunnen reageren op externe (prijs)signalen bv. door de introductie van dynamische prijzen en contracten. Naast een regelgevend kader zetten we ook vooral in op communicatie en sensibilisering. Eindafnemers moeten correct worden geïnformeerd over de mogelijkheden en waarde van flexibiliteit. In dit proces bekijken we flexibiliteit vanuit verschillende hoeken en sectoren (niet enkel elektrisch, maar ook thermisch, (groen) gas, power-to-x, mobiliteit, gebouwen...), vanuit verschillende technologieën (opslag, vraagsturing...) en vanuit de verschillende types van marktspelers en eindafnemers (ondernemingen, gezinnen, wijken, energiegemeenschappen...).

Verder geeft het voorontwerp van besluit uitvoering aan het luik marktintegratie onder de dimensie interne energiemarkt van het Vlaamse energie- en klimaatplan 2021-2030. Het onderdeel 'Een flexibel energiesysteem vormgeven' vermeldt het invoeren van een Vlaams regelgevend kader voor flexibiliteit op het laag-en middenspanningsdistributienet en het invoeren van een kader voor ondersteunende diensten en flexibiliteit voor de distributienetbeheerder.

Tot slot geeft het voorontwerp van besluit uitvoering aan het luik dienstverlening energiebesparing en hernieuwbare energie voor lokale besturen, waar Fluvis en VEB gaan samenwerken om de diensten optimaal te kunnen aanbieden en om de data voor de energiebesparings- en hernieuwbare energieopdrachten optimaal te beheren.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/37 van 10 februari 2022.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit voorontwerp van besluit kan ingedeeld worden in drie onderdelen. Dit zijn:

1. Gereserveerde technische flexibiliteit: de categorieën van distributienetgebruikers en gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit waarop dit van toepassing zal zijn en de berekeningswijzen voor de compensatie

Het begrip gereserveerde technische flexibiliteit wordt in het Energiedecreet gedefinieerd als: *de flexibiliteit op verzoek van de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, waarbij de deelname verplicht is in het kader van de exploitatie van het elektriciteitsdistributienet of plaatselijk vervoernet van elektriciteit onder buitengewone omstandigheden, met een gereguleerde compensatie, vermeld in artikel 4.1.17/5, §1, eerste lid:”*. De toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit wordt beschreven in artikel 4.1.17/5, §1 van het Energiedecreet.

Via het kader voor flexibiliteit, dat in het Energiedecreet werd ingeschreven via het EMD-decreet, kan de netbeheerder in het kader van het beheer van zijn net of een hoger liggend net enerzijds inzetten op een netinvestering en anderzijds inzetten op flexibiliteit om netinvestering uit te stellen of uit te sparen. Voor flexibiliteit zal de netbeheerder in eerste instantie inzetten op commerciële flexibiliteit en in tweede instantie pas op gereserveerde technische flexibiliteit. In dit kader zal de netbeheerder dus kunnen kiezen voor de meest effectieve en kosten-efficiënte oplossing.

Gereserveerde technische flexibiliteit gaat over verplichte deelname aan flexibiliteit en wordt gezien als een uitzondering op het systeem van commerciële flexibiliteit (beschreven in artikel 4.1.17/4 van het Energiedecreet) waarbij de deelname aan deze flexibiliteit vrijblijvend is. Beide vormen van flexibiliteit betreffen enkel flexibiliteit die wordt gevraagd door de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Deze flexibiliteit kan gebruikt worden in het geval van het beheer van lokale congestie of voor redispatching.

Gereserveerde technische flexibiliteit kan enkel worden toegepast onder buitengewone omstandigheden. Hieronder wordt er verstaan dat een redelijke en kosteneffectieve netinvestering niet mogelijk is (op korte termijn) in combinatie met een van de volgende situaties:

- de aankoop van flexibiliteit is economisch niet efficiënt
- de aankoop van flexibiliteit leidt tot ernstige marktverstoringen
- of de aankoop van flexibiliteit leidt tot meer lokale congestie binnen het dekkingsgebied van de netbeheerder.

De VREG zal bijkomende regels en een eenduidige methodologie opstellen in zijn technische reglementen die de toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit onder buitengewone omstandigheden moet verduidelijken.

Een voorbeeld van de toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit is het geval waarin er een windturbine aangesloten wordt aan het elektriciteitsnet. De nieuwe aansluiting van de windturbine kan mogelijk een lokale congestie veroorzaken waarvoor de netbeheerder de capaciteit van zijn lokale net zal moeten uitbreiden via een netinvestering. Indien deze netversterking te duur is of op korte termijn niet mogelijk is kan de netbeheerder overwegen om (commerciële) flexibiliteit te gebruiken om een lokale congestie te voorkomen. Indien er onvoldoende aanbod is van lokale flexibiliteitsbronnen waardoor de kostprijs om (commerciële) flexibiliteit aan te kopen duur is, kan de netbeheerder gebruik maken van de gereserveerde technische flexibiliteit om een lokale congestie te voorkomen. Dit situatie voldoet nl. aan de buitengewone omstandigheden die beschreven zijn in artikel 4.1.17/5, §1 van het Energiedecreet.

Via dit besluit zal bepaald worden op welke categorieën van distributienetgebruikers en gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit gereserveerde technische flexibiliteit zal kunnen worden toegepast.

Verder zal er bepaald worden welke compensatie er zal moeten worden voorzien door de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bij de toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit.

2. Niet-gereserveerde technische flexibiliteit: op welke productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten dit van toepassing is en de situaties waarin een compensatie wordt verleend en de berekeningswijzen voor de compensatie

Het begrip niet-gereserveerde technische flexibiliteit wordt in het Energiedecreet gedefinieerd als: *onmiddellijke, als alle commerciële middelen en gereserveerde technische flexibiliteit zijn uitgeput, flexibiliteit op verzoek van de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, waarbij de deelname verplicht is in het kader van de exploitatie van het elektriciteitsdistributienet of plaatselijk vervoernet van elektriciteit onder onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden, al dan niet met een gereguleerde compensatie als vermeld in artikel 4.1.17/5, § 2, eerste lid.* De toepassing van niet-gereserveerde technische flexibiliteit wordt beschreven in artikel 4.1.17/5, §2 van het Energiedecreet.

Niet-gereserveerde technische flexibiliteit gaat over verplichte deelname aan flexibiliteit in geval van onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden en als alle commerciële middelen en gereserveerde technische flexibiliteit zijn uitgeput. Onder uitzonderlijke

netuitbatingssomstandigheden kunnen bv. een noodsituatie, een situatie van overmacht of onvoorzien onderhoud door de netbeheerder vallen. Net zoals bij gereserveerde technische flexibiliteit gaat het enkel over flexibiliteit die wordt gevraagd door de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Deze flexibiliteit kan gebruikt worden in het geval van het beheer van lokale congestie of voor redispatching.

De VREG zal de nadere regels over de onvoorzien uitzonderlijke netuitbatingssomstandigheden verder uitwerken in het technisch reglement distributie elektriciteit en het technisch reglement plaatselijk vervoer van elektriciteit.

Niet-gereserveerde technische flexibiliteit kan bv. worden toegepast wanneer een bepaalde elektriciteitsleiding door toedoen van een blikseminslag buiten werking wordt gesteld. Hierdoor ontstaat er een lokale congestie op een andere elektriciteitsleiding waarbij niet-gereserveerde technische flexibiliteit kan worden toegepast.

Enkel productie-installaties of elektriciteitsopslagfaciliteiten die voorzien zijn van telecontrole kunnen onder het toepassingsgebied van niet-gereserveerde technische flexibiliteit worden gemoduleerd. Via dit besluit zal bepaald worden op welke productie-installaties of elektriciteitsopslagfaciliteiten niet-gereserveerde technische flexibiliteit zal kunnen worden toegepast.

Verder zal er bepaald worden in welke situaties er een compensatie zal moeten worden voorzien door de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bij de toepassing van niet-gereserveerde technische flexibiliteit.

3. Samenwerking tussen het VEB en de distributienetbeheerders en haar werkmaatschappij Fluvius in het kader van het leveren van energiebesparings- en hernieuwbare energiediensten

Het Vlaams Energiebedrijf (VEB) werd belast met het faciliteren, het aanbieden en het coördineren van energiebesparings- en hernieuwbare energiediensten om energiebesparende maatregelen en milieuvriendelijke energieproductie in gebouwen van de publieke sector te verwezenlijken. In dit kader levert het VEB energie aan de bij haar aangesloten publieke entiteiten en treedt het op als partner van deze entiteiten voor het verwerven van energiebesparings- en hernieuwbare energiediensten via de door het VEB afgesloten raamovereenkomsten en overheidsopdrachten.

De samenwerkingsovereenkomst tussen het VEB en het Vlaamse Gewest voor de periode 2019-2023 bepaalt dat het VEB de brede publieke sector moet ontzorgen op vlak van energiebeheer en Vlaanderen moet helpen om de energie- en klimaatdoelstellingen te realiseren. Het VEB kan hiertoe een samenwerkingsverband opzetten met de distributienetbeheerders.

De samenwerking tussen het VEB en de distributienetbeheerders op het vlak van energiebesparings- en hernieuwbare energiediensten, voor wat de distributienetbeheerders betreft, beperkt tot de levering van energiediensten in de gevallen bedoeld in artikel 4.1.8/1, tweede lid van het Energiedecreet, zou meebrengen dat de partijen hun complementaire sterktes maximaal kunnen combineren, en zo op efficiënte wijze een gezamenlijke dienstverlening ten behoeve van lokale besturen kunnen vormgeven die sterker is dan de som van hun afzonderlijke diensten.

De Vlaamse Regering moedigt dergelijke samenwerking aan omdat deze een antwoord kan bieden op de rol die de lokale besturen kunnen spelen in het behalen van de energie- en klimaatdoelstellingen door maatregelen op vlak van energiebesparing en hernieuwbare energie te nemen voor hun eigen patrimonium en technische installaties.

In het kader van deze samenwerking kunnen de lokale besturen hun eigen data ter beschikking stellen van VEB, op eenzelfde wijze als zij deze data ter beschikking kunnen stellen van iedere andere

aanbieder van energiediensten. Fluvius is in dit geval enkel het doorgeefluik van de data van deze lokale besturen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1: Dit artikel bepaalt dat dit besluit dient tot de gedeeltelijke omzetting van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn.

ARTIKEL 2: Er wordt een definitie ingevoerd van telecontrole, een term die wordt gebruikt bij de omschrijving van het toepassingsgebied van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit.

ARTIKEL 3: Dit artikel voegt in titel III, hoofdstuk I van het Energiebesluit een nieuwe afdeling IV/1 in, die bestaat uit artikel 3.134/1 en die handelt over de samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het Vlaams Energiebedrijf.

Artikel 4.1.8/1, tweede lid, van het Energiedecreet staat de distributienetbeheerders toe om diensten aan te bieden aan aandeelhouders/vennoten of op grond van een openbaredienstverplichting die door het Energiedecreet of -besluit wordt opgelegd of die voortvloeien uit de gunning van overheidsopdrachten, uitgeschreven door een andere aanbestedende overheid dan de overheden die aandeelhouder/vennoot zijn en voor zover die gunning betrekking heeft op energiediensten die rechtstreeks ten gunste komen van die aandeelhouders/vennoten, en om op die basis energiebesparings- en hernieuwbare energiediensten aan Vlaamse lokale besturen te leveren.

Artikel 6.4.1/7 van het Energiebesluit bepaalt dat elke elektriciteitsdistributienetbeheerder op verzoek van een lokaal bestuur ondersteuning biedt bij de planning en implementatie van het beleid op vlak van rationeel energiegebruik van deze lokale besturen en beschrijft waaruit die openbaredienstverplichting bestaat.

Artikel 4.1.8/1, derde lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalt dat de distributienetbeheerder, met het oog op het aanbieden van energiediensten, met het VEB kan samenwerken, onder andere voor wat betreft het gezamenlijk ontwikkelen van besparingsmaatregelen als onderdeel van energiezorgsystemen; en dat de Vlaamse Regering de voorwaarden waaraan die samenwerking op het vlak van het gezamenlijk ontwikkelen van besparingsmaatregelen als onderdeel van energiezorgsystemen moet voldoen, bepaalt. Met het ingevoegde artikel wordt hieraan invulling gegeven.

In de eerste paragraaf wordt een definitie ingevoerd van het VEB.

In de tweede paragraaf wordt verduidelijkt uit welke activiteiten het gezamenlijk aanbod van energiebesparings- en hernieuwbare energiediensten kan bestaan. De derde paragraaf bepaalt hoe aan de samenwerking vorm wordt gegeven. Paragraaf 4 bepaalt dat de distributienetbeheerders de nodige energiegerelateerde gegevens van de lokale besturen conform artikel 4.1.22/5 van het Energiedecreet ter beschikking kunnen stellen van het VEB of van iedere andere aanbieder van energiediensten. Deze lokale besturen zullen hiervoor voorafgaand toestemming geven aan de distributienetbeheerders om hun gegevens ter beschikking te stellen van het VEB of van iedere andere aanbieder van energiediensten. Het VEB zal hiertoe de nodige machtigingen verkrijgen. Paragraaf 4 voorziet in een periodieke evaluatie van de samenwerking door de distributienetbeheerders, het VEB en de lokale besturen en een rapportage aan de minister.

ARTIKEL 4: Dit artikel voegt in titel III, hoofdstuk I, van het Energiebesluit van 19 november 2010 een nieuwe afdeling IV/2 in die handelt over flexibiliteit en die bestaat uit de artikelen 3.134/2 tot en met 3.134/6.

Het ingevoegde artikel 3.1.34/2 geeft invulling aan de delegatie aan de Vlaamse Regering in het artikel 4.1.17/5,§1 van het Energiedecreet met betrekking tot het bepalen op welke categorieën van distributienetgebruikers en gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit gereserveerde technische flexibiliteit kan worden toegepast.

Het 1^e punt van het artikel bepaalt dat productie-installaties die elektriciteit opwekken en beschikken over telecontrole onder het toepassingsgebied van gereserveerde technische flexibiliteit vallen. Hierbij wordt er geen onderscheid gemaakt tussen het type van productie-installatie zoals productie-installaties die elektriciteit produceren op basis van hernieuwbare energiebronnen, warmtekrachtkrakkoppeling of fossiele brandstoffen. Verder wordt er ook geen onderscheid gemaakt tussen de datum van indienstneming van de productie-installaties. Er wordt gekozen om enkel productie-installaties met telecontrole onder het toepassingsgebied te laten vallen omdat deze installaties technisch makkelijker kunnen gemoduleerd worden door de netbeheerder zonder bijkomende maatregelen of investeringen. In het artikel 2.2.54 van het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit² of TRDE wordt vastgelegd in welke gevallen telecontrole kan opgelegd worden aan een producent. Dit gaat o.a. over projecten met een elektriciteitsproductie-eenheid van het type B of C of projecten met een totaal ontwikkelbaar netgekoppeld vermogen groter dan of gelijk aan 1000 kVA.

Het 2^e punt van het artikel bepaalt dat elektriciteitsopslagfaciliteiten met telecontrole ook onder het toepassingsgebied van gereserveerde technische flexibiliteit vallen.

Het 3^e punt van het artikel bepaalt dat prosumenten die aangesloten zijn aan het laagspanningsdistributienet ook onder het toepassingsgebied van gereserveerde technische flexibiliteit vallen, wanneer dertig dagen na melding aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder van een door lokale congestie uitvallende omvormer het probleem niet verholpen is. Het is aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder om binnen de 30 dagen aan te tonen dat het probleem afkomstig is van de binnen-installatie van de netgebruiker. Zo niet wordt er vanuit gegaan dat het probleem werd veroorzaakt door een lokale congestie. Bij productie-installaties bij prosumenten, meestal gaat dit over zonnepanelen, wordt er geen telecontrole toegepast. Deze installaties kunnen via een ingebouwde regeling in de omvormer van deze installaties echter wel worden gemoduleerd of afgeschakeld. Dit gebeurt op basis van de lokale spanning. Indien de lokale spanning de grens van 253 V voor bepaalde tijdsduur overschrijdt, dan wordt de productie-installatie tijdelijk gemoduleerd of afgeschakeld om een lokale spanningscongestie te voorkomen. Dit wordt gezien als gereserveerde technische flexibiliteit aangezien de deelname aan flexibiliteit wordt verplicht.

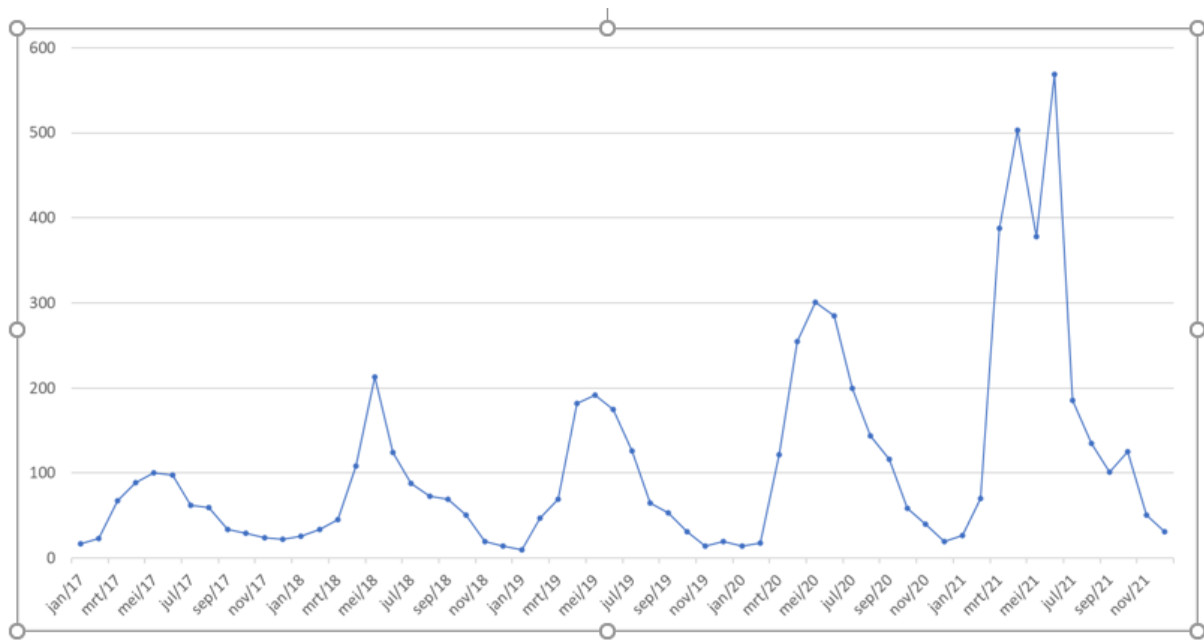
In het geval van prosumenten waarbij de omvormer van hun decentrale productie-installatie uitvalt omwille van een lokale congestie zullen niet alle prosumenten na melding van het probleem een compensatie ontvangen. Het toepassingsgebied voor gereserveerde technische flexibiliteit wordt beperkt tot de prosumenten waarbij er binnen de 30 dagen na de aanmelding van het probleem nog geen oplossing is gevonden. Deze 30 dagen zijn nodig om het probleem te analyseren en indien mogelijk op te lossen via beperkte ingreep van de netbeheerder.

Na aanmelding van het probleem zal de netbeheerder het probleem analyseren. Uit voorgaande analyses (zie onderstaande figuur) blijkt dat de oorzaak van het probleem soms bij de binnen-installatie ligt. Bij het merendeel van de problemen ligt de oorzaak bij het net en kan het probleem vaak verholpen worden binnen 30 dagen via een eenvoudige ingreep. De netbeheerder zal kunnen afwegen of hij (gereserveerde technische) flexibiliteit zal gebruiken of een netinvestering zal doen om het probleem op te lossen.

Conform richtlijn (EU) 2019/944 gebeurt de uitrol van de digitale meter in twee fasen: 80% tegen 2024 en 100% tegen 1 juli 2029. Wie vanaf 1 januari 2025 de plaatsing van een digitale meter weigert, verliest het recht op een compensatie voor het uitvallen van de omvormer door een lokale congestie, gedurende de periode dat de prosumente de plaatsing van de digitale meter weigert. Onderstaande figuur geeft ook aan dat er jaar na jaar ook meer mogelijke problemen met uitvallende omvormers worden aangemeld. Via het kader van gereserveerde technische flexibiliteit worden de nodige prikkels

² https://www.vreg.be/sites/default/files/document/trde_2021.pdf - versie van 25/06/2021

gegeven aan de netbeheerder om dit probleem globaal en kostenefficiënt aan te pakken waarbij de keuze kan worden gemaakt tussen het gebruik van flexibiliteit via een vergoeding of een netinvestering.

Evolutie oorzaken en oplossingen klachten

Periode	Aantal PV klachten	Oorzaak binnen installatie	Oorzaak net	Oplossing binnen 30 dagen	Oplossing binnen 18 weken	Oplossing binnen 1 a 2 jaar	In analyse
sep/21	101	11	90	40	6	16	28
okt/21	125	18	107	49	19	10	29
nov/21	51	18	33	19	0	4	10
dec/21	31	8	23	16	0	2	5

In afwijking van het eerste lid is gereserveerde technische flexibiliteit niet van toepassing op bestaande aansluitingen met flexibele toegang wanneer de producent ervoor kiest het bestaande aansluitingscontract te behouden. Deze producenten hebben in het verleden een aansluiting aanvaard waarbij de productie-eenheid gemoduleerd kan worden door de netbeheerder waarbij geen vergoeding wordt voorzien voor de modulatie. Deze aansluitingsvoorwaarde kan tijdelijk zijn in afwachting van een netinvestering of permanent indien er geen netinvestering zou gebeuren. Het voordeel van deze regeling is dat de productie-installatie alsnog kan aangesloten worden terwijl dit zonder modulatie niet het geval was. Deze aansluiting met flexibele toegang kan niet meer toegepast worden op nieuwe aansluitingen. Aansluiting met flexibele toegang werd beschreven in het vorige TRDE, maar is verdwenen uit de laatste versie van het TRDE en kan daardoor niet meer toegepast worden op nieuwe aansluitingen.

De productie-installaties die nu reeds onder deze regeling vallen, kunnen zelf kiezen om de bestaande regeling te behouden of kunnen overstappen naar gereserveerde technische flexibiliteit. Bij deze overstap is het mogelijk dat de netbeheerder alsnog een investering zal uitvoeren en dat er bepaalde van deze investeringskosten ook worden verhaald op de uitbater van de productie-installatie. Deze kunnen dan zelf afwegen of de kosten van deze netinvestering opwegen tegen de vergoedingen die zouden worden uitbetaald bij modulatie. De netbeheerder zal de beheerder van de installatie een nieuw aansluitingscontract aanbieden waardoor de installatie niet meer onder aansluiting met flexibele toegang zal vallen. De beheerder van de productie-installatie kan kiezen om hier op in te gaan of niet.

Wat gereserveerde technische flexibiliteit betreft wordt er gekozen om enkel productie onder het toepassingsgebied te laten vallen. Afname valt niet binnen het toepassingsgebied. De logica hierachter is dat het elektriciteitsnet in eerste instantie vooral ontworpen is voor afname en dat productie wordt aangesloten waar mogelijk. Daarnaast is het omwille van telecontrole technisch ook eenvoudiger om productie te moduleren. Bij afname is dit minder eenvoudig en zijn er vaak bijkomende investeringen nodig om modulatie technisch mogelijk te maken. Het aansturen van afname in functie van het beheer van een lokale congestie kan best via toepassing van commerciële flexibiliteit gebeuren, tenzij voor specifieke toepassingen of problemen. Enkel de afname van een elektriciteitsopslagfaciliteit valt wel onder het toepassingsgebied van gereserveerde technische flexibiliteit omdat zowel afname als injectie bij elektriciteitsopslag een effect hebben op de opslagen elektriciteit van deze installatie.

De distributienetgebruikers en de gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit die beschreven worden in het toepassingsgebied zullen in het geval van toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit een kostenreflectieve en transparante compensatie van de netbeheerder ontvangen. Zij zijn begunstigden in dit geval waarbij zij worden gecompenseerd voor het verlies aan productie of injectie. Het is echter wel mogelijk dat de compensatie in sommige gevallen het geleden verlies niet helemaal zal dekken.

De netbeheerder zal de vergoeding betalen maar hier tegenover staat dat de capaciteit van zijn net optimaal kan worden benut. In sommige gevallen zal (gereserveerde technische) flexibiliteit er voor zorgen dat een netinvestering kan uitgespaard of uitgesteld worden. De berekening van de compensatie wordt beschreven in artikel 3.134/4.

Het toepassingsgebied in kader van gereserveerde technische flexibiliteit is beperkt tot productie-installaties kleiner of gelijk aan 10 kVA en productie-installaties met telecontrole. Bij deze laatste categorie gaat dit in de meeste gevallen over productie-installaties met een vermogen van 1 MW. Bij uitzondering kan dit ook toepast worden op kleinere vermogens.

Productie-installaties met een vermogen vanaf 10 kVA t.e.m. 1 MW (en zonder telecontrole) vallen niet onder het toepassingsgebied van gereserveerde technische flexibiliteit. Bij deze categorie wordt er een netstudie uitgevoerd door de netbeheerder en kan deze inschatten of het net waarop deze installatie wil aansluiten over voldoende capaciteit beschikt. De netbeheerder kan in dit geval beroep doen op een netinvestering of commerciële flexibiliteit om productie-installaties in deze categorie aan te sluiten op zijn net. De VREG kan via zijn algemene toezichthoudende taken en aan de hand van de voorwaarden beschreven in de artikels 4.1.17/4 en 4.1.17/5 van het Energiedecreet opvolgen dat de netbeheerder de van toepassing zijnde regels omtrent flexibiliteit correct toepast.

Het ingevoegde [artikel 3.134/3](#) geeft invulling aan de delegatie aan de Vlaamse Regering in het artikel 4.1.17/5, §2 van het Energiedecreet met betrekking tot het bepalen op welke productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten aangesloten aan het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet-gereserveerde technische flexibiliteit kan worden toegepast.

Volgens artikel 4.1.17/5 van het Energiedecreet kunnen enkel productie-installaties of elektriciteitsopslagfaciliteiten die voorzien zijn van telecontrole onder het toepassingsgebied van niet-gereserveerde technische flexibiliteit worden gemoduleerd.

Via dit artikel wordt er bepaald dat alle productie-installaties en elektriciteitsopslagfaciliteiten die voorzien zijn van telecontrole onder het toepassingsgebied van niet-gereserveerde technische flexibiliteit zullen vallen. Voor elektriciteitsopslagfaciliteiten is dit enkel van toepassing voor injectie, niet voor afname. Voor opslag is deze benadering anders dan bij gereserveerde technische flexibiliteit aangezien er in het EMD-decreet in de memorie werd gespecificeerd dat het bij niet-gereserveerde technische flexibiliteit enkel over injectie gaat.

Door het toepassingsgebied voor niet-gereserveerde technische flexibiliteit ruim te houden heeft de netbeheerder voldoende middelen ter beschikking in geval van overmacht, noodsituatie, onvoorzien

onderhoud of andere onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingsomstandigheden om een lokale congestie op te lossen of te voorkomen. De invulling van overmacht, noodsituatie, e.d. gebeurt in het TRDE en TRPV.

Het ingevoegde artikel 3.1.34/4 geeft invulling aan de delegatie aan de Vlaamse Regering in het artikel 4.1.17/5 §3 van het Energiedecreet met betrekking tot het bepalen van berekeningswijzen van de compensatie in het kader van gereserveerde technische flexibiliteit. Indien gereserveerde technische flexibiliteit wordt toegepast, ontvangt de netgebruiker of de gebruiker aangesloten aan het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een kostenreflectieve en transparante compensatie ten behoeve van de netbeheerder.

In dit artikel wordt er een onderscheid gemaakt tussen de toepassing van gereserveerde technische op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Dit heeft enerzijds te maken met de structuur van de netten. Het elektriciteitsdistributienet heeft voornamelijk een radiale of stervormige structuur. Het plaatselijk vervoernet van elektriciteit heeft voornamelijk een vermaasde structuur. Anderzijds wordt er op het plaatselijk vervoernet reeds een systeem van congestiebeheer toegepast nl. iCAROS. Verder hebben beide netten ook een andere beheerder. In het geval van het elektriciteitsdistributienet gaat dit over Fluvius terwijl Elia, die tevens ook transmissienetbeheerder is, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit is. Het congestiebeheer kan om bovenvermelde redenen verschillend zijn op de verschillende netten.

In de 1^e paragraaf wordt de compensatie voor toepassing van gereserveerde technische op het elektriciteitsdistributienet bepaald.

Bij het uitwerken van dit artikel is er ook rekening gehouden met de bepalingen in artikel 13 van de Elektriciteitsverordening 2019/943³. Gereserveerde technische flexibiliteit valt nl. onder toepassing van dit artikel 13 (redispatching) van de Elektriciteitsverordening waarbij het wordt gezien als niet-marktgebaseerde redispatching.

Redispatching wordt in deze verordening gedefinieerd als: "een maatregel, met inbegrip van beperking, die door een of meerdere transmissiesysteembeheerders of distributiesysteembeheerders wordt geactiveerd door een wijziging van het productie- en/of belastingspatroon teneinde de fysieke stromen in het elektriciteitssysteem te veranderen en fysieke congestie te verlichten of de systeemveiligheid op een andere manier te waarborgen;"

Het artikel 13 van de Elektriciteitsverordening vermeldt dat niet-marktgebaseerde redispatching uitsluitend mag worden gebruikt, voor zover dat

- er geen marktgebaseerd alternatief beschikbaar is;
- alle beschikbare marktgebaseerde middelen zijn gebruikt;
- het aantal beschikbare elektriciteitsproductie-, energieopslag- of vraagresponsinstallaties te klein is om daadwerkelijke mededinging te waarborgen in het gebied waar geschikte productie-installaties voor het verstrekken van de dienst zich bevinden, of
- de actuele netsituatie leidt op een zodanig regelmatige en voorspelbare wijze tot congestie dat marktgebaseerde redispatching zou resulteren in regelmatige strategische biedingen, die het niveau van interne congestie zouden verhogen, en de betrokken lidstaat heeft met het oog op het aanpakken van deze congesties een actieplan vastgesteld of zorgt ervoor dat minimaal beschikbare capaciteit voor zoneoverschrijdende handel in overeenstemming is met artikel 16, lid 8.

Daarnaast zal de netbeheerder bij toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit, dus niet-marktgebaseerde redispatching, rekening moeten houden met de bepalingen van artikel 13, lid 6 van de Elektriciteitsverordening 2019/943.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0943&from=NL>

Punt 7 van het artikel 13 stelt dat er een financiële vergoeding moet worden voorzien door de netbeheerder wanneer niet-marktgebaseerde redispatching wordt toegepast.

Deze vergoeding is ten minste gelijk aan het hoogste van de volgende elementen of een combinatie ervan indien het toepassen van uitsluitend het hoogste zou leiden tot een ongerechtvaardigd lage of een ongerechtvaardigd hoge vergoeding.

- netto-inkomsten van de verkoop van elektriciteit op de day-aheadmarkt die de elektriciteitsproductie-, energieopslag- of vraagresponsinstallatie zou hebben geproduceerd zonder het verzoek om redispatching;
 - wanneer financiële ondersteuning wordt verleend aan elektriciteitsproductie-, energieopslag- of vraagresponsinstallaties op basis van het geproduceerde of verbruikte elektriciteitsvolume, wordt de financiële ondersteuning die zou zijn ontvangen zonder het verzoek om redispatching beschouwd als onderdeel van de netto-inkomsten;
- aanvullende exploitatiekosten als gevolg van redispatching, zoals aanvullende brandstofkosten in het geval van opwaartse redispatching, of back-up-warmtevoorziening in het geval van neerwaartse redispatching van elektriciteitsproductie-installaties die hoogrenderende warmtekrachtkoppeling gebruiken.

Dus de compensatie in het geval van gereserveerde flexibiliteit zal ook aan deze voorwaarden moeten voldoen.

De verordening voorziet een uitzondering voor het voorzien van een vergoeding in het geval producenten een aansluitovereenkomst of aansluitingscontract hebben aanvaard waarin de vaste levering van energie niet is gewaarborgd. Dus in sommige situaties waarvoor er geen garanties voor afname of injectie voorzien zijn in het aansluitingscontract kan er afgeweken worden van het uitbetalen van een compensatie.

Als we dit vertalen naar de Vlaamse context wil dit zeggen dat een financiële compensatie minstens de netto-inkomsten van de elektriciteitsprijs op de day-aheadmarkt (DA-markt) zal moeten bevatten. Verder vallen de financiële ondersteuning zoals groenestroomcertificaten (GSC) warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong (GVO) ook onder de netto-inkomsten en zullen deze moeten worden vergoed in het geval van modulatie in het kader van gereserveerde technische flexibiliteit.

Bijkomend wordt in de compensatie ook een vergoeding voorzien voor de impact op de evenwichtsverantwoordelijke die wordt veroorzaakt door de modulatie van de productie-installatie in het kader van gereserveerde technische flexibiliteit. De exacte vergoeding zal nog worden vastgelegd via een ministerieel besluit.

Daarnaast zal er ook een flexibiliteitsvolume moeten worden bepaald. Dit wordt aangegeven in punt 1°. Dit volume wordt berekend aan de hand van het referentieprofiel of baseline van de productie-installatie en het setpoint of instelpunt van de modulatie en de duurtijd van de modulatie. De specificaties zullen volgens artikel 4.1.6. van het Energiedecreet worden bepaald door de elektriciteitsdistributienetbeheerder. Via dit artikel wordt er weliswaar bepaald dat het referentieprofiel van de productie-installaties realistische benadering moet zijn van de werkelijke productie van de installatie indien er geen modulatie zou plaatsgevonden hebben. Daarnaast moet het referentieprofiel van een productie-installatie ook op kwartierbasis worden vastgelegd. Het kwartier is nl. de referentie binnen de werking van de Belgische en EU elektriciteitsmarkt o.a. voor het bepalen van de onbalans. Dit flexibiliteitsvolume zal een energiehoeveelheid zoals kWh of MWh per kwartier als resultaat hebben.

Om de compensatie door toedoen van de modulatie in het kader van gereserveerde technische flexibiliteit te bepalen moet het berekende flexibiliteitsvolume vermenigvuldigd worden met de vermelde vergoedingen van a) tot e) onder punt 2 in dit artikel.

Een rekenvoorbeeld voor het bepalen van het flexibiliteitsvolume wordt hieronder ter illustratie meegegeven.

Een windturbine heeft op het moment van de modulatie een productievermogen van 3 MW. Het instelpunt van de modulatie wordt ingesteld op een vermogen 2 MW. De windturbine heeft dus een productievermogen door toedoen van de modulatie van 2 MW i.p.v. 3 MW. De modulatie duurt 1 uur. Het referentieprofiel is in dit geval 3 MW. Het berekende flexibiliteitsvolume zal in dit geval dus 1 MWh bedragen.

Als de DA-prijs op dat moment 50 euro/MWh bedraagt, met een marktprijs voor de GVO's van 2 euro/MWh en de impact op de evenwichtsverantwoordelijke bedraagt 20 euro/MWh dan bedraagt de compensatie voor de modulatie in dit geval 72 euro.

Er wordt in dit rekenvoorbeeld vanuit gegaan dat de windturbine geen groenstroomcertificaten als steun ontvangt.

Bij punt a) wordt bijkomend een mogelijkheid geboden aan de minister om een minimumvergoeding te voorzien. De verordening zegt dat de netto-inkomsten van de verkoop van elektriciteit op de day-aheadmarkt als minimum moeten worden voorzien. Bij de meeste hernieuwbare productie-installatie wordt de geproduceerde elektriciteit verkocht via lange termijn contracten via een afgesproken prijs. In het geval dat de day-ahead prijs heel laag, negatief of nul is, zullen dergelijke installaties bij een toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit, verlies lijden. Voor bestaande installatie waarbij er momenteel nog geen gereserveerde technische flexibiliteit wordt toegepast, kan dit tot problemen leiden voor de rendabiliteit van hun investering aangezien zij bij het opmaken van hun investeringsplan geen rekening gehouden hebben met het kader voor gereserveerde technische flexibiliteit. Het invoeren van een minimum vergoeding kan dus opportuun zijn.

Een aanvullende compensatie voor de exploitatiekosten als gevolg van de toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit, zoals aanvullende brandstofkosten in het geval van opwaartse redispatching, of back-up-warmtevoorziening in het geval van neerwaartse redispatching van elektriciteitsproductie-installaties die hoogrenderende warmtekrachtkoppeling gebruiken, wordt voorzien. De minister kan deze compensatie vastleggen via een ministerieel besluit.

In het geval van prosumenten waar gereserveerde technische flexibiliteit wordt toegepast, wordt er gekozen voor een meer eenvoudige en pragmatische aanpak voor de berekening van de compensatie. Deze worden nl. niet rechtstreeks blootgesteld aan de day-aheadmarkt. In geval van prosumenten kan er wel rekening gehouden worden met de gemiddelde jaarlijkse afname- en injectieprijs van elektriciteit.

De compensatie zal jaarlijks en ten laatste op 31 oktober door de minister worden vastgelegd. Bij het bepalen van deze compensatie zal er rekening gehouden met worden met de gemiddelde elektriciteitsprijs van het afgelopen jaar. De elektriciteitsdistributienetbeheerder zal ten laatste tegen 30 november de compensatie uitbetalen. Daarbij is de compensatiehoogte van toepassing zoals deze bepaald werd door de minister op het moment van de melding van de lokale congestie. Het recht op compensatie begint vanaf de melding en de compensatie zal jaarlijks worden uitbetaald tot het probleem van de lokale congestie wordt opgelost door de netbeheerder. Dus indien het probleem gedurende het jaar na de eerste melding niet werd opgelost zal er voor dat jaar een compensatie moeten worden uitbetaald.

In de 2^e paragraaf wordt de compensatie voor toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bepaald.

De elementen in deze paragraaf zijn grotendeels dezelfde als in paragraaf 1 met uitzondering dat er geen vergoeding moet worden voorzien indien de impact op de onbalans wordt geneutraliseerd.

Verder wordt er bij punt a) geen mogelijkheid geboden aan de minister om een minimumprijs te bepalen. Dit is in dit geval ook niet nodig. Bij het reeds bestaande systeem van iCAROS dat zal worden toegepast op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, kan de verkoop van elektriciteit zoals deze was

voorzien gewoon doorgaan, zowel op de day-aheadmarkt of een andere markt. De impact op de evenwichtsverantwoordelijke wordt geneutraliseerd door de netbeheerder. Wat de vergoeding voor de niet-geproduceerde energie betreft, zal er in dit geval geen rekening gehouden worden moeten worden met de de day-ahead prijs op de Belgische spotmarkt aangezien de verkoop het gemoduleerde elektriciteitsvolume (of flexibiliteitsvolume) bij toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit gewoon kan doorgaan.

Daarnaast is de compensatie voor prosumenten hier niet van toepassing aangezien deze niet onder het toepassingsgebied van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit vallen.

Het ingevoegde artikel 3.1.34/5 geeft invulling aan de delegatie aan de Vlaamse Regering in het artikel 4.1.17/5 §3 van het Energiedecreet met betrekking tot de situaties waarin een compensatie wordt verleend en de berekeningswijzen voor de compensatie in het kader van niet-gereserveerde technische flexibiliteit. Indien niet-gereserveerde technische flexibiliteit wordt toegepast, kan de netgebruiker of de gebruiker aangesloten aan het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een kostenreflectieve en transparante compensatie ten behoeve van de netbeheerder ontvangen.

Bij het uitwerken van dit artikel is er ook rekening gehouden met de bepalingen in artikel 13 van de elektriciteitsverordening 2019/943⁴. Niet-gereserveerde technische flexibiliteit valt nl. ook onder toepassing van dit artikel 13 (redispatching) van de elektriciteitsverordening.

De verordening voorziet een uitzondering voor het voorzien van een vergoeding in het geval producenten een aansluitovereenkomst of aansluitingscontract hebben aanvaard waarin de vaste levering van energie niet is gewaarborgd. Dus in sommige situaties waarvoor er geen garanties voor afname of injectie voorzien zijn in het aansluitingscontract kan er afgeweken worden van het uitbetalen van een compensatie.

Voor het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit zal er in onvoorziene uitzonderlijke netuitbatingssomstandigheden geen compensatie worden uitbetaald tenzij de modulatie langer dan vier uur aanhoudt. In geval van overmacht of noodsituatie wordt er geen compensatie uitbetaald ongeacht de duur van de modulatie. Overmacht of noodsituatie zijn situaties waar de netbeheerder zal geen of weinig vat op heeft en moeilijk kan opvangen via (bijkomende) netinvesteringen. Ook bij onvoorzien of ongepland onderhoud ten gevolge van een overmacht of noodsituatie wordt er geen compensatie voorzien bij toepassing van niet-gereserveerde technische flexibiliteit.

Overmacht en noodsituaties worden ingevuld door het Technisch Reglement voor de Distributie van elektriciteit in het Vlaamse gewest (TRDE) en het Technisch Reglement voor het Plaatselijk Vervoernet van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest (TRPV):

Artikel 1.5.1 TRDE

Er is sprake van een noodsituatie als de operationele veiligheid of de betrouwbaarheid van het elektriciteitsdistributienet of het gesloten distributienet in acuut gevaar is of dreigt te komen.

Onder meer volgende situaties kunnen een noodsituatie uitmaken:

- 1° de (gedeeltelijke) onbeschikbaarheid van een of meerdere koppelpunten met het transmissienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit;
- 2° het niet of niet volledig operationeel zijn van het centrale SCADA-systeem (systeem voor monitoring en besturing van het net);
- 3° energieschaarste met activatie van het afschakelplan als gevolg;
- 4° algemene black-out;

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0943&from=NL>

5° onbeschikbaarheid van voldoende middelen en personeel waardoor bepaalde interventies niet meer veilig kunnen worden uitgevoerd;

6° een concentratie, cascadering of opeenvolging van (meervoudige) defecten of incidenten die aanleiding geven tot geheel of gedeeltelijke onbeschikbaarheid van het elektriciteitsdistributienet of gesloten distributienet, of van de bedrijfskritische processen (bv alle beveiligingen die plots gaan werken door een overspanning veroorzaakt door de transmissienetbeheerder) van dat net;

7° de onmogelijkheid om schakelingen uit te voeren op het net omdat de schakelapparatuur niet veilig of tijdig bereikt kan worden;

8° een al dan niet gecoördineerde actie bij de netgebruikers waarbij zij een onverwacht (simultaan) gedrag vertonen dat aanleiding geeft tot werking van de beveiligingen met als gevolg een gehele of gedeeltelijke onbeschikbaarheid van het elektriciteitsdistributienet of gesloten distributienet, of van de bedrijfskritische processen van dat net;

9° uitval van de dataverbindingen voor netmonitoring.

Artikel 1.5.6 TRDE

Overmacht, als bedoeld in het Energiedecreet, is elke onvoorzienbare en onvermijdbare gebeurtenis, met onmogelijkheid tot het uitoefenen van plichten als gevolg. Dit geldt evenwel behoudens andersluidende wettelijke, reglementaire of contractuele bepalingen.

Onder meer volgende situaties kunnen overmacht uitmaken als zij voldoen aan de voorwaarden bepaald in het eerste lid:

1° natuurrampen, met inbegrip van aardbevingen, overstromingen, stormen, cyclonen of andere uitzonderlijke klimatologische omstandigheden;

2° brand, explosie of kernramp;

3° sabotage, wilde staking, oorlog, opstand, terroristische daden, daden van vandalisme, schade veroorzaakt door criminele daden, en bedreigingen van dezelfde aard;

4° bevel van de overheid.

Artikel 1.5.1.1 TRPV

In het TRPV wordt een noodsituatie als volgt gedefinieerd:

1. de situatie die voortvloeit uit overmacht en als gevolg waarvan uitzonderlijke en tijdelijke maatregelen genomen moeten worden om aan de gevolgen van de overmacht het hoofd te kunnen bieden en zo de veilige en betrouwbare werking van het Plaatselijk Vervoernet of gesloten distributienet voor elektriciteit te kunnen vrijwaren of herstellen of om verdere schade te voorkomen;

2. een situatie die voortvloeit uit een gebeurtenis die, hoewel ze volgens de huidige stand van rechtspraak en rechtsleer niet als overmacht kan worden aangeduid, naar het inzicht van de bevoegde overheid het opleggen vereist, door die overheid, van uitzonderlijke en tijdelijke maatregelen aan beheerder van het Plaatselijk Vervoernet, gebruiker van het Plaatselijk Vervoernet of toegangshouders om de veilige en betrouwbare werking van het Plaatselijk Vervoernet voor elektriciteit te kunnen vrijwaren of herstellen of om verdere schade te voorkomen;

3. een situatie die voortvloeit uit een gebeurtenis die, hoewel ze volgens de huidige stand van rechtspraak en rechtsleer niet als overmacht kan worden aangeduid, naar het inzicht van de overheid, de reguleringsinstanties, het gerecht, de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet, de gebruiker van het Plaatselijk Vervoernet of een toegangshouder, het nemen van uitzonderlijke en tijdelijke maatregelen door de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet vereist om de veilige en betrouwbare werking van het Plaatselijk Vervoernet te kunnen vrijwaren of herstellen, of om verdere schade te voorkomen.

Artikel 1.5.2.1 TRPV

Overmacht is elke onvermijdbare, onvoorzienbare en onafwendbare gebeurtenis, zoals, onder meer, volgende situaties:

1. natuurrampen, met inbegrip van aardbevingen, overstromingen, stormen, cyclonen of andere uitzonderlijke klimatologische omstandigheden;
2. een nucleaire of chemische explosie en de gevolgen ervan;
3. een onvoorziene onbeschikbaarheid om andere redenen dan ouderdom, het gebrek aan onderhoud van de installaties of de gekwalificeerdheid van de operatoren, met inbegrip van een computercrash, al dan niet veroorzaakt door een computervirus, op voorwaarde dat alle preventieve maatregelen genomen zijn die technisch en economisch haalbaar zijn;
4. de tijdelijke of voortdurende technische onmogelijkheid om via het Plaatselijk Vervoernet elektriciteit uit te wisselen door storingen binnen de regelzone, veroorzaakt door elektriciteitsstromen die het resultaat zijn van energieuitwisselingen binnen een andere regelzone of tussen twee of meer andere regelzones, en waarbij de identiteit van de marktdeelnemers die bij die uitwisselingen betrokken zijn, niet bekend is en redelijkerwijs niet bekend kan zijn door bij de beheerder van het Plaatselijk Vervoernet;
5. brand, explosie, sabotage, terroristische daden, daden van vandalisme, schade veroorzaakt door criminele daden, en bedreigingen van dezelfde aard.

Als er in het kader van de toepassing van niet-gereserveerde technische flexibiliteit een compensatie wordt verleend, wordt deze berekend aan de hand van dezelfde elementen als deze in het kader van gereserveerde flexibiliteit.

Voor de inhoudelijke bespreking van deze compensatie kan er dus verwezen worden naar de bespreking van het artikel over de compensatie in het kader van gereserveerde technische flexibiliteit voor het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Het ingevoegde artikel 3.134/6 geeft invulling aan de delegatie aan de Vlaamse Regering in artikel 4.1.17/7 van het Energiedecreet met betrekking tot het opmaken van een jaarlijks een rapport over het vermogen, de opslagcapaciteit en het type van de elektriciteitsopslagfaciliteiten die aan het elektriciteitsdistributienet en aan het plaatselijk vervoernet van elektriciteit gekoppeld worden.

Het artikel in het besluit legt vast dat dit rapport jaarlijks voor 1 oktober moet worden gepubliceerd op de website van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en ter informatie aan de VREG en de minister bezorgd.

ARTIKEL 5: Dit artikel voorziet een overgangsmaatregel voor meldingen van uitvallende omvormers vanaf de inwerkingtreding van dit besluit tot en met eind 2022. Aangezien er in het begin veel klachten worden verwacht en Fluvius niet onmiddellijk de capaciteit zal hebben om al deze klachten binnen de dertig dagen te bekijken, wordt gereserveerde technische flexibiliteit pas van toepassing geacht 90 dagen na de melding.

ARTIKEL 6: Dit artikel betreft een uitvoeringsbepaling en behoeft geen verdere uitleg.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies, mits enkele opmerkingen waarmee rekening werd gehouden, op 4 februari 2022 dat als bijlage 2 is toegevoegd.

B. ESR-TOETS

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Door de voorziene samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het VEB hebben de lokale besturen op een gestroomlijnde manier toegang tot maatregelen op vlak van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie.

4. VERDER TRAJECT

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet het advies van de VREG worden ingewonnen.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft flexibiliteit en samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf;
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van tien dagen;

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

- (Bijlage 1) Voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft flexibiliteit en samenwerking tussen de distributienetbeheerders en het extern verzelfstandigd agentschap NV Vlaams Energiebedrijf;
- (Bijlage 2) het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 4 februari 2022.